

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 544/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Slovenskej sporiteľne, a. s.**, Tomášikova 48, Bratislava, IČO 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s. r. o., Bočná 10, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Marek Dubovský, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 5/2018-93 zo 16. októbra 2018 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 80/2020 z 24. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 25. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 5/2018-93 zo 16. októbra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 80/2020 z 24. augusta 2022 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Svidník (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 8/2017 sa [REDACTED] a [REDACTED]

██████████ (ďalej len „žalobcovia“) domáhali proti sťažovateľke zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 089,38 eur s príslušenstvom.

3. Rozsudkom č. k. 4 C 8/2017-41 zo 4. októbra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd žalobe vyhovel a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcom primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 089,38 eur s príslušenstvom a taktiež nahradiť im trovy konania v rozsahu 100 %.

3.1. V odôvodnení skonštatoval dôvodnosť uplatneného nároku žalobcov, keďže v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 139/2013 (v ktorom mali postavenie žalovaných) boli porušené ich spotrebiteľské práva, pričom uvedené porušenie bolo spôsobilé privodiť im ujmu. Okresný súd preto považoval predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“) za splnené. Ani skutočnosť, že v uvedenom konaní bola zamietnutá žaloba obchodnej spoločnosti ██████████ (postupníka) proti žalobcom pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, nebráni tomu, aby sa žalobcovia mohli domáhať proti sťažovateľke priznania primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sa totiž odvíja od ich zmluvného vzťahu so sťažovateľkou založeného zmluvou o splátkovom úvere č. 0620968063 z 30. mája 2003. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľka zneužila svoje postavenie a nepostupovala voči žalobcom ako spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou, pričom postúpením pohľadávky z 21. októbra 2010 na obchodnú spoločnosť ██████████, ktorá ju následne 1. decembra 2010 postúpila na obchodnú spoločnosť ██████████, porušila § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“).

4. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalobcom priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že v danom prípade boli naplnené základné predpoklady na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pričom jeho výšku vyhodnotil ako zodpovedajúcu a primeranú rozsahu a povahe porušeného práva a skutkovým okolnostiam prípadu. Zhodne s okresným súdom skonštatoval nesprávnosť postúpenia pohľadávky zo strany sťažovateľky, ktorá tým porušila svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zákona o bankách a konala v rozpore s ochranou spotrebiteľa, keďže v jeho záujme nie je, aby bol bez predchádzajúcich upozornení a uplynutí určitých okamihov daný do vzťahu s tretím subjektom (v danom prípade s nebankovou spoločnosťou). Porušenie povinnosti sťažovateľkou, ktorá nerešpektovala predpoklady na platné postúpenie pohľadávky, bolo nepochybne preukázané, pričom ani skutočnosť, že sťažovateľka nebola stranou konania vedeného pod sp. zn. 5 C 139/2013, nemení podľa odvolacieho súdu nič na tomto prijatom závere.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľky zamietol ako nedôvodné podľa § 448 CSP a žalobcom priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6.1. Vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, pričom jeho myšlienkový postup je v odôvodnení rozsudku dostatočne vysvetlený. Rozsudok krajského súdu spĺňa všetky náležitosti vyžadované § 393 CSP, preto dovolací súd uzavrel, že namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nezistil.

6.2. Pokiaľ ide namietaný dôvod prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolací súd skonštatoval, že sťažovateľka neopodstatnene namietala nesprávne posúdenie vymedzenej dovolacej otázky týkajúcej sa jej pasívnej vecnej legitímácie. S odkazom na konkrétne právne závery krajského súdu dospel k záveru, že interpretácia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je správna a zodpovedajúca zistenému skutkovému stavu. Odvolací súd konformne vysvetlil, že hoci sťažovateľka nebola sporovou stranou v predchádzajúcom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 5 C 139/2013, svedčí jej pasívna vecná legitímácia, keďže to bola práve sťažovateľka, kto spôsobil neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, a tým v konečnom dôsledku následný úspech žalobcov v spotrebiteľskom spore s postupníkom (obchodnou spoločnosťou [REDACTED]). Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu preto podľa názoru najvyššieho súdu nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru poukázal taktiež na dikciu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakuje napadnuté rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu, pričom po stručnej rekapitulácii skutkového stavu namieta, že:

a) krajský súd neposkytol žiadnu odpoveď na jej odvolaciu argumentáciu, podľa ktorej nemohla postúpením pohľadávky žalobcom vzniknúť alebo hroziť akákoľvek ujma v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Odvolací súd vôbec nešpecifikoval, aká ujma mohla žalobcom hroziť, pričom hrozba takej ujmy nebola v konaní ani len tvrdená. Išlo pritom o argument s bezprostredným významom pre rozhodnutie vo veci samej. Ak by totiž prezentovaná interpretácia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. bola vyhodnotená ako správna, išlo by o samostatný dôvod na zamietnutie žaloby žalobcov, a to pre neunesenie procesných bremien, resp. s ohľadom na povahu právneho inštitútu postúpenia pohľadávky, ktorý vylučuje vznik alebo hrozbu akejkoľvek ujmy. Ani dovolací súd dostatočne nereagoval na jej výhradu týkajúcu sa arbitrárnosti a nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a pristúpil iba ku všeobecnému konštatovaniu, že vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nezistil. Rozsudok dovolacieho súdu preto považuje za neudržateľný. Rovnako sú s ohľadom na judikatúru ústavného súdu už neaktuálne závery vyplývajúce zo zjednocujúceho stanoviska sp. zn. R 2/2016, na ktoré najvyšší súd odkazuje;

b) právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého sťažovateľke svedčí pasívna vecná legitímácia, pretože spôsobila neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, a tým v konečnom dôsledku následný úspech žalobcov v spotrebiteľskom spore s postupníkom, je ústavne neudržateľný a svojvoľný. V konaní o zaplatenie postúpenej pohľadávky vedenom pod sp. zn. 5 C 139/2013 bola síce skonštatovaná neplatnosť postúpenia pohľadávky (aj to len v odôvodnení, a nie záväzným výrokom), no príslušná otázka sa skúmala len z hľadiska posúdenia aktívnej vecnej legitímácie postupníka (obchodnej spoločnosti [REDACTED]). Sťažovateľka však na uvedenom konaní nijako procesne neparticipovala (dokonca o ňom nemala vedomosť),

preto sa nemohla k otázke platnosti postúpenia vyjadriť a taktiež ani uplatniť prostriedky procesného útoku, resp. obrany, produkovať skutkové tvrdenia, navrhnúť dôkazy, predniesť právnu argumentáciu či podať opravný prostriedok. Týmto boli porušené jej základné právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj jej základné právo na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy;

c) bez akejkoľvek reakcie ostala aj jej dovolacia námietka, že „určenie zodpovednosti“ v inom súdnom konaní (t. j. v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 139/2013) je v rozpore s § 228 ods. 1 CSP, podľa ktorého je výrok právoplatného rozsudku záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak;

d) napadnuté rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu zasiahli taktiež do majetkovej sféry sťažovateľky, ktorá bola nútená zaplatiť žalobcom primerané finančné zadosťučinenie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

8. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

9. Keďže sťažovateľka využila možnosť podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktoré najvyšší súd meritórne prejednal a napadnutým rozsudkom ho ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok jeho právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému rozsudku najvyššieho súdu:

10. Jedným zo základných komponentov práva na spravodlivé súdne konanie je aj povinnosť konajúceho súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny a neprehľadný. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania. Účastník konania má teda právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

11. Ústavný súd síce stabilne judikuje, že plne rešpektuje rozhodovací priestor najvyššieho súdu vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné štandardy (I. ÚS 17/01). Konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch nie je vyňaté z rámca ústavnoprávnych princípov, preto ústavný súd musí dbať na to, aby boli dodržané záruky spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z ústavného hľadiska je podmienkou,

aby interpretácia prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov nebola svojvoľná, ani formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd sa s prihliadnutím na svoje postavenie ochrancu ústavnosti zameral na posúdenie, či napadnutý rozsudok najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania sťažovateľky spĺňa atribúty ústavne akceptovateľného rozhodnutia. Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanej veci nezistil.

13. Prvá sťažostná námietka spočíva v tvrdení, že napadnutý rozsudok „trpí“ ústavnoprávnym deficitom spočívajúcim v tom, že najvyšší súd len všeobecne reagoval na výhrady sťažovateľky formulované vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu, pričom odkázal na už neaktuálne závery stanoviska občianskoprávneho kolégia sp. zn. R 2/2016.

14. Napriek tomu, že ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľke, že najvyšším súdom (v bode 9 napadnutého rozsudku, pozn.) uvedené zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia sp. zn. R 2/2016 a závery z neho plynúce už nie sú za účinnosti Civilného sporového poriadku viac aplikovateľné, čo je napokon aj opakovane konštatované v recentnej judikatúre ústavného súdu (napr. I. ÚS 116/2020, II. ÚS 120/2020, IV. ÚS 314/2020, IV. ÚS 105/2021, I. ÚS 145/2023), v okolnostiach danej veci nebol tento nedostatok taký zásadný, aby ústavný súd pristúpil k uplatneniu svojej kasačnej právomoci. Podstatné pre ústavný súd totiž bolo, že najvyšší súd napriek odkazu na predmetné zjednocujúce stanovisko vykonal vecný prieskum odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu zameraný na jeho kvalitu, resp. eventuálny výskyt arbitrárnosti, pričom dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu (nadväzujúci na rozsudok okresného súdu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami sťažovateľky a spĺňa náležitosti vyžadované § 393 CSP. Zdôraznil, že krajský súd interpretoval sporný § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. z pohľadu širšej ochrany spotrebiteľa, aplikujúc teleologickú výkladovú metódu. Hoci je odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP skutočne pomerne stručné, ústavný súd ho považuje z ústavnoprávneho hľadiska za udržateľné. Sťažovateľka totiž dostala od odvolacieho súdu odpovede na tie argumenty, ktoré boli pre predmetnú právnu vec podstatné a najzásadnejšie. Krajskému súdu predovšetkým vytýkala, že ponechal bez povšimnutia jej námietku, že žalobcom žiadna ujma nemohla vzniknúť, resp. čo i len hroziť. V reakcii na danú námietku odvolací súd uviedol, že zákon č. 250/2007 Z. z. na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti stanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Súdu pritom nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla. Postačuje totiž iba možnosť vzniku takejto ujmy (bod 13 rozsudku odvolacieho súdu). Táto konkrétna námietka teda nebola krajským súdom ignorovaná, a preto ak sa jej aj dovolací súd v napadnutom rozsudku osobitne nevenoval a zhodnotil, že rozsudok odvolacieho súdu je náležité odôvodnený, výstižný a presvedčivý, nemožno jeho napadnuté rozhodnutie označiť za arbitrárne či nepreskúmateľné tak, ako to tvrdí sťažovateľka v ústavnej sťažnosti.

15. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že najvyšší súd sa opakovane vo svojej judikatúre zaoberal predmetnou právnou otázkou, t. j. či možno priznať primerané finančné zadosťučinenie spotrebiteľovi podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. bez toho, aby bola v konaní preukázaná existencia a výška vzniknutej ujmy, a bez toho, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Vo svojich nosných záveroch obsiahnutých v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 127/2017, ktoré navyše prešli testom ústavnosti (uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 124/2020 z 15. apríla 2020) a ktoré plne korešpondujú so závermi učenými krajským súdom, uviedol, že „pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje...“.

16. Ďalšou námietkou sťažovateľka spochybňuje právne posúdenie veci dovolacím súdom v otázke jej pasívnej vecnej legitímácie. V podstatnom tvrdí, že nebola stranou predchádzajúceho sporu (vedeného pod sp. zn. 5 C 139/2013), v ktorom konajúce súdy konštatovali porušenie jej povinnosti ako pôvodného veriteľa spočívajúce v postúpení pohľadávky na inú obchodnú spoločnosť, a preto jej bolo znemožnené vyjadriť sa k platnosti tohto postúpenia, a účinne tak brániť svoje práva.

17. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd pri formulovaní svojich právnych názorov akcentoval úmysel zákonodarcu poskytnúť spotrebiteľovi ako slabšej strane širšiu ochranu a súčasne vychádzal aj zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Konštatoval, že predmetné zákonné ustanovenie výslovne nestanovuje, že zodpovedným subjektom, proti ktorému si spotrebiteľ môže uplatniť nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, musí byť nevyhnutne iba jedna zo strán sporu, v ktorom mal spotrebiteľ úspech (bod 17 napadnutého rozsudku).

18. Podľa názoru ústavného súdu nie je takýto výklad § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ústavne nekonformný. Je nepochybné, že sťažovateľka (ako pôvodný veriteľ) v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách postúpila počas trvania bankového úveru pohľadávku voči žalobcom na tretí subjekt (nebankovú spoločnosť), čím sa vo vzťahu k nim dopustila porušenia povinnosti, ktoré im bolo spôsobilé prívodiť ujmu. Zjavne totiž nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy banka kedykoľvek počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá nemusí podliehať dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa sú špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou (pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 36/2020, ktorého ústavnú udržateľnosť konštatoval ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 69/2023). Sťažovateľka uvedenú skutočnosť pritom v ústavnej sťažnosti ani relevantným spôsobom nerozporuje, ale len namieta, že sa k „určenej jej zodpovednosti“ za protiprávne konanie nemohla vyjadriť. Ústavný súd sa s predostretou argumentáciou nemôže stotožniť. Konajúce súdy síce vychádzali zo záveru prijatého v predchádzajúcom spore, že sťažovateľka nedodržaním podmienok potrebných pre platné postúpenie pohľadávky konala v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách, no sťažovateľke nič nebránilo, aby v konaní o zaplatenie

primeraného finančného zadosťučinenia uplatnila všetky výhrady vo vzťahu k predmetnému tvrdeniu. Konštatovanie o porušení povinnosti sťažovateľky bolo pritom základným predpokladom vzniku práva žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka však svoju obranu v konaní obmedzila len na tvrdenie, že žalobcom žiadna kvalifikovaná ujma v dôsledku neplatného postúpenia bankovej pohľadávky vzniknúť ani hroziť nemohla.

19. Ústavný súd s ohľadom na už uvedené nevidí ústavne relevantný dôvod na svoj kasačný zásah do napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorý jasne sformuloval odpoveď na vymedzenú dovoláciu otázku sťažovateľky, jej právne riešenie následne konfrontoval so závermi prijatými súdmi nižšej inštancie, ktoré vyhodnotil ako správne, čo ho viedlo k rozhodnutiu o vecnom zamietnutí dovolania. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov považuje ústavný súd za ústavne konformný a nepopierajúci ich účel a význam. V závere dodáva, že konajúce súdy v prejednávanej veci uprednostnili výklad v prospech spotrebiteľa a jeho ochrany, pričom predostretá argumentácia sťažovateľky tento prvok vyššieho stupňa ochrany žalobcov ako slabšej zmluvnej strany nezohľadňuje.

20. Zmyslom a účelom finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, keď dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 173/2022, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 298/2020). Eurokonformným a k slabšej strane spotrebiteľského vzťahu náležite ústretovým je taký výklad, pri ktorom splnením podmienky úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, zakladajúcej právo spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., je vyslovenie sa súdom o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa aj vo forme konštatovania porušenia len v odôvodnení rozhodnutia ako otázky predbežnej (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 31/2020).

21. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkinho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Z dôvodov ústavnej sťažnosti je zřejmé, že sťažovateľka porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odvíja od namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označených vlastníckych práv. Aj v tejto časti preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Rovnaký záver je potrebné prijať aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva vyjadriť sa ku všetkým

vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, a o týchto právach a povinnostiach rozhoduje súd. Najvyšší súd svojím postupom neuprel sťažovateľke žiadne právo ani ju nijako neznevýhodnil. To, že rozhodol v jej neprospech ako jednej z procesných strán, nemôže byť zásahom do rovnosti v konaní, ale ide o prirodzený výsledok sporového konania. Obdobne ústavný súd v postupe najvyššieho súdu neindikoval žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľky vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavná sťažnosť preto bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu